

بزرگداشت داریوش بزرگ

* روز هفتم از ماه مهر روز بزرگداشت داریوش بزرگ است. این روز فرخنده بر همه ی ایراندوستان شاد باد.

* **داریوش بزرگ** سومین پادشاه از دودمان **هخامنشیان**، پسر **ویشتاسب** در سال ۵۲۲ پیش از زایش (میلاد) با یاری **داریوش یکم** و شماری از سرکردگان هفت خانواده ی بزرگ پارسی توانست **کیومات مغ** را از سر راه خود بردارد و بر تخت نشست و پادشاهی را به دودمان **هخامنشیان** بازگرداند.

+ **کیومات مغ** با ترفندهایی توانسته بود، خود را به جای **بردیا** فرزند **کورش بزرگ** جا بزند و بر تخت بنشیند. در تاریخ از او به نام **بردیای دروغین** یاد می شود. او پس از دستیابی به تاج و تخت، همه ی زنان **کمبوجیه** را به همسری خویش درآورد.

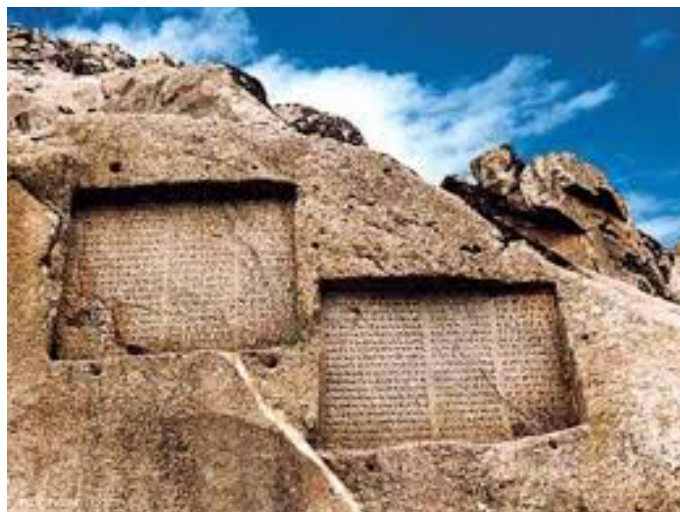
یکی از این زنان **فیدمیا**، دختر **اتانس** بود. او از پاک سرشتان (نجیب زادگان) ایران بود. نخستین کسی که به **کیومات بدگمان** شد **اتانس** بود. پس از گذشت هفت ماه او با خود اندیشید که **کیومات** نه تنها نمی تواند فرزند **کورش** باشد، که مردی کلاه بردار (شیاد) بیش نیست. او از دختر خود پرس و جو کرد و دختر دست آورد پژوهش های خویش را به پدر گفت.

اتانس در شوش، شش تن از نجیب زادگان پارس را که پیوسته با آنها همکاری کرده و مایه ی دلگرمیش بودند، گرد آورد. با آمدن **داریوش** از **پارس** از او نیز خواستند که به این گروه بپیوندد. این هفت تن با هم، هم پیمان شدند که برای از میان بردن این **زبایشگر** (غاصب) دست به کار شوند. **هرودوت** این بپا خاستن (قیام) را، به پا خاستن هفت یار نام نهاده است.

داریوش دستور کشتن **کیومات** (بردیای دروغین) را داد. بدینگونه در سال ۵۲۲ پیش از زایش تاج و تخت پادشاهی ایران به **داریوش** رسید.

- + نخستین کار **داریوش بزرگ**، پس از به دست گرفتن فرمانروایی کشور، فرونشاندن شورشهای درونی بود که بدینگونه توانست پایه های سازگانی (نظام) شاهنشاهی هخامنشی را استوار کند. در همان سال ها بود که دستور ساخت پارسه (تخت جمشید) را داد.
- + بر پای آسایش و بدست آوردن آرامش را، **داریوش بزرگ** به آسانی به دست نیاورد. او در برابر شورش هایی که در گوشه و کنار برپا می خاست، به ناچار جنگ های بسیاری کرد. او که مردی خردمند بود، آزادی هایی به کشورداران (ساتراپ های) سرزمین های شکست خورده می داد و در برابر می توانست آشتی و آرامش را به سرزمین بازگرداند.
- گزارش این جنگ ها بر روی سنگ نبشته ی (کتیبه) **بیستون** کنده کاری شده است.
- + **داریوش بزرگ** دختر **کوروش بزرگ** را به همسری برگزید. او می کوشید با بزرگان پارسی و مادی پیوند های خویشاوندی داشته باشد تا هم، پیماندار او باشند و هم پای بند خویشاوندی باشند.
- + ساماندهی و هنجاری که **داریوش بزرگ** در کشور پیاده کرد، با کمی دگرگونی تا زمان درازی پس از او از سوی فرمانرانان دیگر، از آن میان **سلوکیه**، **ساسانیان** و هاتا (حتی) اعراب دنبال گردید. کوشش او پیوسته در این بود که از سوی گماشتگان او به مردم آسیبی نرسد و به دارایی و خان و مان کسی دست درازی نشود. و این روش در درازای ۳۶ سال پادشاهی او در همه جا انجام می شد.
- + یکی از کارهای چشمگیری که **داریوش بزرگ** انجام داد، کندن تنگه ای (کانالی) بود، به نام **تنگه ی سوئز**، که دریای سرخ را به رود **نیل** و سپس به دریای **مدیترانه** پیوند می داد.
- در سال ۶۰۹ پیش از زایش، کندن این تنگه آغاز شده ولی نیمه کاره رها شده بوده است. هنگامی که **داریوش بزرگ** به **مصر** (مصر) می رفته در سر راه خود این تنگه را می بیند که پر شده است. از اینرو از مردم پرسش هایی می کند. بر روی سنگ نوشته هایی که از **داریوش بزرگ**، در تنگه ی **سوئز** به جا مانده از این پرسش ها سخن رفته است. در تنگه ی **سوئز**، از **داریوش بزرگ** سه سنگ نبشته به دست آمده که بلندترین و مهین ترین (مهم ترین) آنها ۱۲ زده (سطر) دارد. در این سنگ نبشته نخست به ستایش **اهورامزدا** پرداخته شده و سپس کوشیده شده که **داریوش بزرگ** شناسانیده شده و سرانجام از دستور کندن تنگه ی **سوئز** سخن رانده شده است. دو سنگ نبشته ی دیگر کوچکتر هستند که در آنها **داریوش بزرگ** بهتر بشناسانیده شده است.

- + در تاریخ جهان، **لیدیة** نخستین کشوری بود که در آنجا دانگ (سکه) زده شد. ولی در ایران، هنگام پادشاهی **داریوش بزرگ** بود که نخستین دانگ (سکه)، به نام **دریک** زده شد.
- + **آبشخور داریوش بزرگ**، فرهنگ ایرانی می بود. در این فرهنگ همه ی دین ها و باورها را پاس می دارند. از اینرو **داریوش بزرگ** دستور به بازسازی نیایشگاه هایی می دهد که **گیومات مَع** آنها را ویران کرده بود. و نیز گندای (کاهن) **بزرگ مسر** را که به زور به شوش آورده (تبعید) شده بود، با پاس (احترام) بسیار به **مسر** بازگرداند.
- + در **نسک مقدس عهد عتیق**، در ۲۵ آیه نام **داریوش بزرگ** آورده شده است. زیرا او در بازسازی نیایشگاه های یهودیان که به دست **بخت النصر** ویران شده بود به آنان یاری های بسیار کرد.
- افلاتون نیز بخش دات های (قوانین) داریوش بزرگ را در نگهداری و اداره ی کشور، گوشزد کرده است.
- * **داریوش بزرگ** در سال ۴۸۶ پیش از زایش (میلاد) چشم از جهان فرو بست. آرامگاه او در دل **کوه رحمت** در جایی به نام **نخش رستم** در **مرودشت فارس**، نزدیک **شیراز** است.

+ داریوش بزرگ در خواستگویی (وصیت نامه ی) خویش پند و اندرزهایی داده که یکی از ارزنده ترین آن این است:
هرگز دوستان و همدلان (ندیمان) خود را به کارهای کشوری نگمار. دوستی و نزدیکی با تو به آنان برتری های بایسته را می دهد. اگر دوستانت که از سوی تو که به کارهای کشوری گماره شده اند به مردم آزار برسانند تو نخواهی توانست آنها را به کیفر برسانی، زیرا دوست تو هستند و تو ناچاری پاس دوستی را نگه داری.

گردآورنده ژاله دفتریان
هفتم مهرماه ۲۵۷۹ ایرانی
هفتم اکتبر ۲۰۲۰ ترسای (میلادی)